

Paziņojums

Paziņojums par Digitālo pakalpojumu tiesību aktu paketi un Datu stratēģiju Pieņemts 2021. gada 18. novembrī

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija ir pieņēmusi šādu paziņojumu.

Kopš 2020. gada novembra Eiropas Komisija ir iesniegusi vairākus tiesību aktu priekšlikumus kā daļu no tās digitālajām un datu stratēģijām — būtiskākie ir Digitālo pakalpojumu tiesību akts (DPTA), Digitālo tirgu akts (DTA), Datu pārvaldības akts (DPA) un Regula par Eiropas pieeju mākslīgajam intelektam (MIR). Paredzams, ka ļoti drīz tiks iesniegts piektais priekšlikums, proti, "Datu akts", kas ir viena no vairākām Eiropas Datu stratēģijā paziņotajām iniciatīvām¹.

Priekšlikumu mērķis ir atvieglot (personas) datu turpmāku izmantošanu un kopīgošanu starp daudzām publiskām un privātām struktūrām "datu ekonomikā", atbalstīt īpašu tehnoloģiju, piemēram, lielo datu un mākslīgā intelekta, izmantošanu un reglamentēt tiešsaistes platformas un tīkla piekļuves kontrolierus. Personas datu apstrāde jau ir vai būs priekšlikumos reglamentēto subjektu, darījumu darbības modeļu un tehnoloģiju galvenā darbības joma. Tāpēc priekšlikumu pieņemšanas un īstenošanas kopējā ietekme būtiski ietekmēs pamattiesību uz privātumu aizsardzību un personas datu aizsardzību, kas ir nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("ES Harta") 7. un 8. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 16. pantā.

EDAK un EDAU jau ir snieguši kopīgus atzinumus par DPA² un MIR, un EDAU ir sniedzis atzinumus par Eiropas Datu stratēģiju, DTA un DPTA³. Šajos atzinumos ir uzsvērtas vairākas bažas un sniegti ieteikumi, lai priekšlikumus labāk saskaņotu ar spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem datu aizsardzības jomā. EDAK pauž nožēlu, ka otrs likumdevējs līdz šim vēl nav pilnībā izskatījis vairākus ieteikumus⁴.

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas Datu stratēģija", COM/2020/66 final.

² EDAK ir arī publicējusi Paziņojumu 05/2021 par Datu pārvaldības aktu, ņemot vērā izmaiņas likumdošanas jomā.

³ EDAU ir arī sniedzis Sākotnējo atzinumu par Eiropas veselības datu telpu. Pārskats par visiem EDAK un EDAU atzinumiem un paziņojumiem ir sniegts šā paziņojuma pielikumā.

⁴ Šajā paziņojumā uzsvērtās bažas attiecas uz Komisijas iesniegto priekšlikumu sākotnējo tekstu un neattiecas uz jebkādu turpmāku Eiropas Parlamenta vai Eiropas Savienības Padomes nostāju, ja vien nav skaidri norādīts citādi.

Ar šo paziņojumu EDAK vērs uzmanību uz vairākām visaptverošām bažām un mudina otru likumdevēju rīkoties izlēmīgi. Mūsu bažas aptver trīs jomas: 1) fizisko personu pamattiesību un brīvību aizsardzības trūkumu; 2) sadrumstalotu uzraudzību un 3) neatbilstības riskus.

EDAK uzskata, ka bez turpmāku grozījumu veikšanas priekšlikumi negatīvi ietekmēs fizisko personu pamattiesības un brīvības un radīs būtisku juridisko nenoteiktību, kas apdraudētu gan pašreizējo, gan turpmāko tiesisko regulējumu. Šādi priekšlikumi var nespēt radīt priekšlikumos paredzētos apstākļus inovācijai un ekonomikas izaugsmei.

1. PERSONU PAMATTIESĪBU UN BRĪVĪBU AIZSARDZĪBAS TRŪKUMS

Priekšlikumos ir iekļauti risinājumi, kuriem, visticamāk, būs ilgstoša ietekme uz fizisko personu un visas sabiedrības pamattiesībām un brīvībām. Lai gan priekšlikumu mērķis kopumā ir mazināt dažādus riskus, EDAK pauž nopietnas bažas par vairākiem iekļautajiem risinājumiem un uzskata, ka personu pamattiesībām un brīvībām nepieciešama papildu aizsardzība. Konkrēti piemēri:

- MIR priekšlikums ļautu izmantot **mākslīgā intelekta sistēmas**, kas, pamatojoties uz biometriju (piemēram, sejas atpazīšanu), **klasificē fiziskas personas pēc etniskās piederības, dzimuma, kā arī politiskās vai seksuālās orientācijas** vai citiem aspektiem, kuri ir aizliegti saistībā ar diskrimināciju, vai mākslīgā intelekta sistēmas, kuru zinātniskā pamatotība nav pierādīta vai ir tiešā pretrunā būtiskām ES vērtībām⁵. EDAK uzskata, ka šādas sistēmas ES ir jāaizliedz, un aicina otru likumdevēju šādu aizliegumu iekļaut MIR. Turklāt EDAK uzskata, ka mākslīgā intelekta izmantošana, **lai izsecinātu fiziskas personas emocijas**, ir ļoti nevēlama un būtu jāaizliedz, izņemot atsevišķus precīzi norādītus izmantošanas gadījumus, proti, veselības vai pētniecības nolūkos, ievērojot atbilstošus aizsardzības pasākumus, nosacījumus un ierobežojumus⁶.
- Tāpat, ņemot vērā būtisko negatīvo ietekmi uz personu pamattiesībām un brīvībām, EDAK atkārtoti uzsver, ka MIR **būtu jāiekļauj aizliegums izmantot jebkādu mākslīgo intelektu, kas paredzēts automātiskai cilvēka iezīmju** – piemēram, sejas, kā arī gaitas, pirkstu nospiedumu, DNS, balss, taustiņsitieni un citu biometrisku vai uzvedības signālu, – **atpazīšanai publiski pieejamās vietās** jebkurā kontekstā⁷. Pašlaik ierosinātā MIR dažos gadījumos ļauj izmantot reāllaika biometriskās tālidentifikācijas sistēmas sabiedriskās vietās tiesībaizsardzības nolūkos⁸. EDAK atzinīgi vērtē nesen pieņemto EP rezolūciju, kurā ir uzsvērti būtiskākie riski⁹.
- EDAK arī uzskata, ka **tiešsaistes mērķorientētas reklāmas DPTA būtu jāreglamentē stingrāk**, atbalstot mazāk traucējošus reklāmas veidus, kuriem nav nepieciešama nekāda lietotāja mijiedarbības ar saturu izsekošana, un mudina otru likumdevēju apsvērt iespēju pakāpeniski

⁵ Piemēram, poligrāfs — MIR III pielikuma 6. punkta b) apakšpunkts un 7. punkta a) apakšpunkts. EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par MIR 32. punkts.

⁶ EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par MIR 35. punkts.

⁷ EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par MIR 32. punkts.

⁸ Norādīts MIR 5. panta 1. punkta d) apakšpunkta i)–iii) punktā.

⁹ Eiropas Parlamenta 2021. gada 6. oktobra rezolūcija par mākslīgo intelektu krimināltiesībās un policijas un tiesu iestāžu īstenoto mākslīgā intelekta izmantošanu krimināllietās (2020/2016(INI)).

samazināt un **galu galā aizliegt mērķorientētu reklāmu, kas pamatojas uz visaptverošu izsekošanu**¹⁰, savukārt bērnu profilēšana kopumā būtu jāaizliedz.

- EDAK iesaka gan DPTA, gan DTA ieviest **sadarbībspējīgas prasības**, lai veicinātu konkurenci atvērtāku digitālo vidi un tādējādi atvieglotu fiziskām personām izvēli starp pakalpojumiem, kas piedāvā labāku privātumu un datu aizsardzību¹¹.

2. SADRUMSTALOTA UZRAUDZĪBA

Visi priekšlikumi paredz izveidot uzraudzības iestādes un jaunas Eiropas sadarbības struktūras starp šīm iestādēm ("Eiropas padomes")¹². Lai gan personas datu apstrāde ir būtiski svarīga priekšlikumos reglamentēto darbību daļa, datu aizsardzības uzraudzības iestādes nav noteiktas kā galvenās kompetentās iestādes. EDAK atgādina, ka attiecībā uz personas datu aizsardzību un brīvu apriti LESD 16. panta 2. punktā un ES Hartas 8. panta 3. punktā noteikts, ka personas datu apstrādes uzraudzību uztic neatkarīgām datu aizsardzības iestādēm¹³.

Turklāt EDAK ir ļoti nobažījies, ka priekšlikumos nav skaidri noteikts, kā jaunajām uzraudzības iestādēm (un attiecīgajām Eiropas padomēm) būtu jāsadarbības ar datu aizsardzības uzraudzības iestādēm (un EDAK). Proti, priekšlikumos nav pienācīgi risinātas situācijas, kurās iespējama kompetenču pārklāšanās, vai paredzēts mehānisms savstarpēji interesējošu jautājumu apspriešanai. Tas rada **paralēlu uzraudzības struktūru risku**, jo dažādas kompetentās iestādes **bez savstarpējas strukturētas sadarbības** uzraudzīs vienus un tos pašus subjektus attiecībā uz vienām un tām pašām (apstrādes) darbībām.

Konkrēti piemēri:

- Ierosinātajā DPTA ir noteikts, ka kompetentajām iestādēm ir jāuzrauga ļoti lielu tiešsaistes platformu izmantotās **ieteikumu sistēmas**¹⁴ (kas bieži ietver datu subjektu profilēšanu VДАР izpratnē); kā arī pasākumi, kas veikti, lai **novērtētu un mazinātu sistēmiskos riskus, tostarp tiesību uz privātumu risku**¹⁵. Minētajā priekšlikumā ir ietvertas arī normas par **rīcības kodeksiem**, kas var attiekties uz personas datu apstrādi¹⁶. Tomēr tajā netiek noteikta prasība kompetentajām iestādēm oficiāli apspriesties vai sadarboties ar EDAK vai tās locekļiem. Tas

¹⁰ Sk. arī EDAU atzinuma par DPTA 69. un 70. punktu, kā arī 15. punktu Eiropas Parlamenta 2020. gada 20. oktobra rezolūcijā ar ieteikumiem Komisijai par digitālo pakalpojumu tiesību aktu: komerciesību un civiltiesību noteikumu pielāgošana komercvienībām, kas darbojas tiešsaistē (2020/2019(INL)).

¹¹ Sk. arī EDAU atzinuma par DPTA 84. un 85. punktu un EDAU atzinuma par DTA 37. un 38. punktu.

¹² Digitālo tirgu padomdevēja komiteja (DTKK), kas noteikta DTA; Eiropas Digitālo pakalpojumu padome (EDPP), kas noteikta DPTA; Eiropas Mākslīgā intelekta padome (EMIP), kas noteikta MIR; Eiropas Datu inovācijas kolēģija (EDIK), kas noteikta DPA.

¹³ Sk. EDAK Paziņojumu 05/2021 par DPA, ņemot vērā izmaiņas likumdošanas jomā, 3. lpp.; EDAK un EDAU kopīgo atzinumu par MIR, 14. lpp.

¹⁴ DPTA 29. pants.

¹⁵ Proti, saistībā ar 27. pantu (nozīmīgāko un visbiežāk konstatēto sistēmisko risku identificēšana un novērtēšana, kā arī paraugprakse šādu risku mazināšanai), kas attiecas uz 26. pantu, tostarp 26. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un DPTA 35. un 36. pantu (rīcības kodeksi).

¹⁶ Sk. DPTA 35. un 36. pantu.

rada pretrunīgu norādījumu sniegšanas vai pat atšķirīgu rezultātu risku uzraudzības iestāžu izpildes darbībās.

- Ierosinātajā DPA ir definēti **jauni tādu pakalpojumu sniedzēju un organizāciju veidi**, kuri apstrādātu lielu daudzumu potenciāli sensitīvu datu, proti, datu starpniecības pakalpojumi un datu altruisma organizācijas. Tomēr **šo subjektu “drošības pārbaudes” mehānisms ir praktiski deklaratīvs un tādējādi nenodrošina datu subjektiem pietiekamu aizsardzību**¹⁷, jo tas ietver tikai nosacījumu kompetentajai iestādei pārbaudīt (galvenokārt formāli) atbilstību prasībām¹⁸, turklāt paveikt to ļoti īsā laikā¹⁹.
- Ierosinātajā MIR ir noteikta **sertificēšanas kārtība un rīcības kodeksi** augsta riska mākslīgā intelekta sistēmām, taču nav skaidrs, vai un kā šie sertifikāti un kodeksi var mijiedarboties ar VDAR noteiktajām prasībām²⁰. Tas varētu radīt situācijas, ka mākslīgā intelekta sistēmas neatbilst datu aizsardzības noteikumiem un principiem (jo īpaši *DPbDD*)²¹, lai gan saskaņā ar MIR tās ir sertificētas (ar CE marķējumu) laišanai tirgū vai nodošanai ekspluatācijā. Turklāt ierosinātajā MIR nav nevienas atsauces uz (obligātiem) uzraudzības mehānismiem attiecībā uz rīcības kodeksiem, kas paredzēti, lai pārbaudītu, vai to noteikumus ievēro tādu MI sistēmu nodrošinātāji, kuras nerada augstu risku²².
- Ierosinātajā DTA ir noteikts, ka tīkla piekļuves kontrolieriem jāveicina **datu pārnēsāmība** saskaņā ar VDAR un, ievērojot atsevišķus nosacījumus, jānodrošina **piekļuve datiem**, tostarp personas datiem, saskaņā ar 6. panta 1. punkta h) un i) apakšpunktu un anonimizētiem datiem saskaņā ar 6. panta 1. punkta j) apakšpunktu, tomēr netiek nodrošināts skaidrs juridiskais pamats personas datu apstrādei vai pienākums jebkurai kompetentajai iestādei, kas izraudzīta saskaņā ar DTA, apsprieties un sadarboties ar kompetento datu aizsardzības iestādi, lai uzraudzītu atbilstību šiem DTA noteikumiem.

Lai nodrošinātu pienācīgu pārraudzību un veicinātu juridisko noteiktību, EDAK stingri iesaka katrā priekšlikumā attiecīgo kompetento iestāžu sarakstā precīzi norādīt datu aizsardzības uzraudzības iestādes, ar kurām notiks sadarbība. Papildus tam, katrā priekšlikumā būtu **jāparedz skaidrs juridiskais pamats efektīvai sadarbībai nepieciešamās informācijas apmaiņai un jānosaka, kādos gadījumos sadarbībai būtu jānotiek**. Turklāt priekšlikumiem būtu jānodrošina iespēja kompetentajām uzraudzības iestādēm katrā priekšlikuma ietvaros pēc pieprasījuma vai pēc pašu iniciatīvas **dalīties ar informāciju**, kas iegūta jebkādās revīzijās un izmeklēšanās, kuras saistītas ar personas datu apstrādi²³. EDAK vēlas uzsvērt nepieciešamību nodrošināt, ka datu aizsardzības uzraudzības iestādēm ir **pietiekami resursi** šo papildu uzdevumu veikšanai.

¹⁷ Sk. EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par DPA 136., 140., 151., 155., 175., 180., 191. punktu.

¹⁸ Attiecīgi noteikts DPA 11. pantā attiecībā uz datu kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem un 16.–19. pantā attiecībā uz datu altruisma organizācijām.

¹⁹ Vienas nedēļas laikā no paziņošanas datuma attiecībā uz datu kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem (DPA 10. panta 7. punkts); divpadsmit nedēļu laikā no pieteikuma iesniegšanas datuma attiecībā uz datu altruisma organizācijām (DPA 17. panta 5. punkts).

²⁰ Sk. EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par MIR 74. punktu.

²¹ Sk. EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par MIR 76. punktu.

²² Sk. EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par MIR 79. punktu.

²³ Sk. arī EDAU atzinuma par DPTA 87.–89. punktu un EDAU atzinuma par DTA 39.–41. punktu.

3. NEATBILSTĪBU RISKS

Visu priekšlikumu mērķis ir reglamentēt tehnoloģijas vai darbības, kas saistītas ar personas datu apstrādi. Tādējādi pilnībā ir piemērojams pašreizējais datu aizsardzības regulējums. Tomēr priekšlikumu noteicošais teksts var **radīt neskaidrības** par datu aizsardzības regulējuma piemērojamību atsevišķos gadījumos. Otram likumdevējam būtu jāatrisina visas neskaidrības, **lai nodrošinātu** juridisko noteiktību un uzlabotu saskaņotību ar pašreizējo datu aizsardzības regulējumu, tādējādi nodrošinot tā efektīvu piemērošanu. Jebkurā gadījumā priekšlikumos **būtu skaidri jānorāda, ka tie neietekmē un neapdraud pašreizējo datu aizsardzības noteikumu piemērošanu, bet nodrošina, ka datu aizsardzības noteikumi prevalē** vienmēr, kad tiek apstrādāti personas dati²⁴.

Turklāt dažos noteikumos tiek izmantota tāda pati terminoloģija kā VDAR vai E-privātuma direktīvā bez skaidras atsauces uz iepriekš minētajiem tiesību aktiem. Tas var ietekmēt VDAR pamatjēdzienu (piemēram, galveno jēdzienu “piekrišana” vai “datu subjekts”) interpretāciju²⁵. Tas arī rada risku, ka dažas normas var uzskatīt par tādām, kas ļauj atkāpties no VDAR vai E-privātuma direktīvas tvēruma. Tādējādi dažas normas **varētu viegli tikt interpretētas veidā, kas neatbilst spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam, un radīt juridisko nenoteiktību**.

Konkrēti piemēri:

- DPTA priekšlikumā ir noteikts, ka pakalpojumu sniedzējiem ir **jāpiedāvā lietotājiem vismaz viena tāda iespēja satura ieteikumu saņemšanai, kura neietver profilēšanas izmantošanu**²⁶. Tomēr integrētās datu aizsardzības un datu aizsardzības pēc noklusējuma princips paredz, ka sistēmām, kas piedāvā šos ieteikumus, nevajadzētu balstīties uz profilēšanu *pēc noklusējuma*²⁷.
- Daudzos gadījumos personas datu apstrādes **juridiskais pamats** nav skaidrs no priekšlikumu juridiskā teksta. Piemēram, ierosinātajā DPA trūkst skaidrības par valsts sektora iestāžu rīcībā esošo personas datu atkalizmantošanu²⁸. Ierosinātajā MIR norādīts, ka tā nenodrošina vispārīgu juridisku pamatu personas datu apstrādei, tomēr vienlaikus tiek apgalvots, ka augsta riska mākslīgā intelekta sistēmu sagādātāji *“var apstrādāt īpašu kategoriju personas datus”*, lai nodrošinātu neobjektivitātes uzraudzību, atklāšanu un izlabošanu, un pieprasīta papildu aizsardzības pasākumu ieviešana šādai apstrādei²⁹.
- Tādu **terminu pārklāšanās** (daļēji), kuriem ir skaidri atšķirīga nozīme, piemēram, “tiešsaistes starpniecības pakalpojumi” ierosinātajā DTA un “datu starpniecības pakalpojumi” ierosinātajā DPA, ir mulsinoša un mazina priekšlikumu skaidrību.

²⁴ Saskaņā ar ES Hartas 7. un 8. pantā un LESD 16. pantā nostiprinātajām pamattiesībām uz privātumu un persondatu aizsardzību.

²⁵ EDAK atzinīgi vērtē to, ka Padomes pilnvarās par DPA, kas pieņemtas 2021. gada 24. septembrī, piekrišanas un datu subjekta jēdziens ir saskaņots ar VDAR prasībām par piekrišanu.

²⁶ DPTA 29. pants.

²⁷ Sk. EDAU atzinuma par DPTA 73. punktu.

²⁸ DPA 5. panta 6. punkts.

²⁹ MIR 10. panta 5. punkts.

- Viens no galvenajiem aspektiem, kas rada bažas saistībā ar ierosināto DPA, ir tas, ka netiek pietiekami precizēts, **vai nosacījumi attiecas uz datiem, kas nav personas dati, personas datiem vai abiem**, kā arī nav pietiekami precizēts, ka “jauktu datu kopu” gadījumā ir piemērojama VDAR. Tādējādi nav skaidrs, vai datu aizsardzības regulējums joprojām būtu piemērojams ikreiz, kad notiek personas datu apstrāde, un kad ir jāņem vērā anonimizētu personas datu atkārtotas identificēšanas īpašie riski.³⁰ Šis nošķiruma trūkums var radīt neskaidrības, piemēram, par to, vai ir nepieciešams VDAR juridiskais pamats (tas attiecas uz personas datu jebkādu apstrādi, kas ietilpst tās piemērošanas jomā)³¹.

Raugoties nākotnē

EDAK apzinās, ka viena no galvenajām Eiropas Datu stratēģijas iniciatīvām ir izveidot **kopējas Eiropas datu telpas** stratēģiskās nozarēs un sabiedrības interešu jomās, tostarp veselības jomā (“Eiropas veselības datu telpa”). EDAK un EDAU savā kopīgajā atzinumā par DPA jau uzsvēra, ka visām gaidāmajām iniciatīvām, piemēram, **Datu aktam**, kas var ietekmēt personas datu apstrādi, ir jānodrošina un jāuztur ES *acquis* ievērošana un piemērošana personas datu aizsardzības jomā³².

Šī paziņojuma izstrādes laikā vēl nav pieejams ne Datu akta, ne Eiropas veselības datu telpas priekšlikuma mērķis un saturs. Tomēr ir skaidrs, ka abu iniciatīvu mērķis būs palielināt piekļuvi (personas) datiem un to atkārtotu izmantošanu datu kopīgošanas nolūkos starp privātām un publiskām struktūrām.

Tādēļ EDAK aicina Komisiju izvairīties no neskaidrībām jaunajos priekšlikumos, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un saskaņotību ar pašreizējo datu aizsardzības regulējumu un garantētu tā efektīvu piemērošanu. Jebkurā gadījumā priekšlikumos būtu skaidri jānorāda, ka **tie neietekmē un neapdraud pašreizējo datu aizsardzības noteikumu piemērošanu, bet nodrošina, ka datu aizsardzības noteikumi prevalē vienmēr, kad tiek apstrādāti personas dati**³³.

Turklāt, ņemot vērā īpašās problēmas, ko rada pastiprināta datu kopīgošana, EDAK aicina nākamajos tiesību aktu priekšlikumos attiecībā uz Eiropas datu telpām un Datu aktu jau sākotnēji definēt **konkrētus datu aizsardzības pasākumus**, kas nodrošina augstu datu aizsardzības līmeni, attiecīgā gadījumā ņemot vērā īpašu kategoriju datu, piemēram, veselības datu, apstrādi. Skaidri definējot šos aizsardzības pasākumus jau sākotnēji, mēs varam nodrošināt atbilstošu personas datu aizsardzības līmeni un izvairīties no iespējamās juridiskās nenoteiktības.

Papildus iepriekš minētajām visaptverošajām bažām EDAK vēlas uzsvērt:

i) tiesības uz personas datu aizsardzību ir **katras fiziskas personas neatņemamas tiesības**, kuras noteiktas saskaņā ar LESD 16. panta 1. punktu un ES Hartas 8. pantu un no kurām nevar atteikties³⁴;

³⁰ Sk. EDAK un EDAU kopīgo atzinumu par DPA, 16. lpp.

³¹ Sk. EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par DPA 47.–56. punktu, kur norādīts uz juridisko nenoteiktību attiecībā uz persondatu apstrādes juridisko pamatu.

³² EDAK un EDAU kopīgā atzinuma par DPA 19. punkts.

³³ Saskaņā ar ES Hartas 7. un 8. pantā un LESD 16. pantā nostiprinātajām pamattiesībām uz privātumu un persondatu aizsardzību.

³⁴ EDAK paziņojums par DPA, ņemot vērā izmaiņas likumdošanas jomā, 4. lpp.

ii) ir jāiekļauj **īpaši aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību visiem datu aizsardzības principiem**, jo īpaši **datu minimizēšanas, mērķa ierobežošanas un pārredzamības principam**. Atbilstīgiem aizsardzības pasākumiem ir jānodrošina, ka tiek noteikts vismaz: to datu veids, kuri varētu tikt apstrādāti, datu apstrādes mērķi, attiecīgie datu subjekti, trešās personas, ar kurām personas datus var kopīgot, un glabāšanas termiņš. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš aizsardzības pasākumiem **zinātniskās pētniecības nolūkos**, lai nodrošinātu **likumīgu, atbildīgu un ētisku datu pārvaldību**, piemēram, **drošības pārbaudes prasības** pētniekiem, kuriem būs pieejams liels daudzums potenciāli sensitīvu personas datu³⁵;

iii) ir svarīgi, lai tiktu izpildīts pienākums nodrošināt **integrētu datu aizsardzību un datu aizsardzību pēc noklusējuma**, jo īpaši attiecībā uz **“savienotiem objektiem”** (piemēram, lietu internetu un ķermeņu internetu³⁶), jo pastāv būtiski riski attiecīgo personu pamattiesībām un brīvībām³⁷.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā —

priekšsēdētāja

(*Andrea Jelinek*)

³⁵ Sk., piemēram, nosacījumus, kas izklāstīti DPTA 31. panta 4. un 5. punktā.

³⁶ Sk. Datu akta sākotnējo ietekmes novērtējumu, 6. lpp., kas attiecas uz *“viedajām sadzīves ierīcēm, valkājām ierīcēm un mājas palīgierīcēm”*, pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13045-Data-Act-&-amended-rules-on-the-legal-protection-of-databases_en.

³⁷ Sk. 29. panta Datu aizsardzības darba grupas Atzinumu 8/2014 par jaunākajām tendencēm lietiskā interneta jomā, 6.–9. lpp., pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp223_lv.pdf.

PIELIKUMS. Iepriekšējo EDAK un EDAU pieņemto atzinumu un paziņojumu saraksts

-) EDAK un EDAU kopīgais atzinums 03/2021 attiecībā uz Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas datu pārvaldību (Datu pārvaldības akts), pieņemts 2021. gada 11. martā, pieejams vietnē: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpbedps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-032021-proposal_en
-) EDAK paziņojums 05/2021 par Datu pārvaldības aktu, ņemot vērā izmaiņas likumdošanas jomā, pieņemts 2021. gada 19. maijā, pieejams vietnē: https://edpb.europa.eu/system/files/2021-08/edpb_statementondga_19052021_lv.pdf
-) *EDPB-EDPS* [kopīgais] Atzinums 05/2021 par Ierosinājumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, kurā ir izklāstīti saskaņotie noteikumi par mākslīgo inteliģenci (Mākslīgās inteliģences akts), pieņemts 2021. gada 18. jūnijā, pieejams vietnē: https://edpb.europa.eu/system/files/2021-10/edpb-edps_joint_opinion_ai_regulation_lv.pdf
-) EDAU Atzinums 01/2021 par priekšlikumu Digitālo pakalpojumu aktam, pieņemts 2021. gada 10. februārī, pieejams vietnē: https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/publications/opinions/digital-services-act_en
-) EDAU Atzinums 02/2021 par priekšlikumu Digitālo tirgu aktam, pieņemts 2021. gada 10. februārī, pieejams vietnē: https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/publications/opinions/digital-services-act_en
-) EDAU Atzinums 03/2020 par Eiropas Datu stratēģiju, pieņemts 2020. gada 16. jūnijā, pieejams vietnē: https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-06-16_opinion_data_strategy_en.pdf
-) EDAU Sākotnējais atzinums 8/2020 par Eiropas veselības datu telpu, pieņemts 2020. gada 17. novembrī, pieejams vietnē: https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-11-17_preliminary_opinion_european_health_data_space_en.pdf.